

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“).

Návrh zákona bol vypracovaný na základe schváleného Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2019.

Návrhom zákona dochádza k zmene právnych predpisov v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach na úrovni Európskej únie, v časti definujúcej pojem „obvyklý pobyt“, s cieľom dosiahnutia súladu s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a rešpektovaní skutočnosti, že ide o autonómny pojem práva Európskej únie. Predkladateľ identifikoval vnútroštátne právne predpisy v oblasti trestného práva, v ktorých je pojem „obvyklý pobyt“ zadefinovaný, a to:

- zákon č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody alebo probačné opatrenie na účely dohľadu v Európskej únii (ďalej len „zákon č. 533/2011 Z. z.“),
- zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“),
- zákon č. 161/2013 Z. z. o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii (ďalej len „zákon č. 161/2013 Z. z.“),
- zákon č. 316/2016 Z. z. o uznávaní a výkone majetkového rozhodnutia vydaného v trestnom konaní v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 316/2016 Z. z.“).

Zo súčasného právneho stavu vo vzťahu k osobitným právnym predpisom v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach na úrovni Európskej únie je zrejmé, že prístup ku konceptu obvyklého pobytu nie je jednotný, čo vyplýva najmä zo skutočnosti, že v niektorých právnych predpisoch je priamo zavedená definícia tohto pojmu a v niektorých právnych predpisoch je tento pojem len používaný bez toho, aby ho príslušný právny predpis definoval. V nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie je zrejmé, že súčasný, i keď slovenskému právnemu poriadku bližší koncept trvalého bydliska, nepredstavuje vhodný spôsob transpozície právnych aktov Európskej únie vo vzťahu k určeniu miestnej príslušnosti, ak je Slovenská republika štátom výkonu žiadostí o vykonanie rozhodnutí. Okrem uvedeného je problematickým aspektom skutočnosť, že pojem „obvyklý pobyt“ je autonómnym pojmom práva Európskej únie, pričom je potrebné mať na zreteli jeho autonómny charakter, ktorý tvorí prekážku pre podrobnejšiu úpravu vo vnútroštátnom práve. V nadväznosti na uvedené návrhom zákona dochádza k vypusteniu definície pojmu „obvyklý pobyt“ z príslušných právnych predpisov.

Návrh zákona súčasne reaguje aj na poznatky vyplývajúce z aplikačnej praxe. Detailné odôvodnenie všetkých navrhovaných zmien je uvedené v osobitnej časti dôvodovej správy.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Návrh zákona nebude mať vplyv na rozpočet verejnej správy, ani vplyv na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana a ani vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Účinnosť predkladanej právnej úpravy sa navrhuje od 1. januára 2020, čím sa zohľadňuje predpokladaná dĺžka legislatívneho procesu, ako aj dostatočná legisvakancia.

Materiál bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania, predmetom rokovania Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky, predmetom rokovania Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá bez rozporov.

B. Osobitná časť

K Čl. I

(zákon č. 183/2011 Z. z.)

K bodu 1

V dotknutých ustanoveniach (§ 4 a § 6 ods. 1) sa navrhuje nahradiť doposiaľ používaný pojem „bydlisko“ pojmom „obvyklý pobyt“. Zákon č. 183/2011 Z. z. predstavuje transpozíciu rámcového rozhodnutia Rady 2005/214/SVV z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie. Francúzska jazyková verzia citovaného rámcového rozhodnutia používa pojem „résidence habituelle“, ktorého slovenským ekvivalentom je pojem „obvyklý pobyt“. Anglická jazyková verzia citovaného rámcového rozhodnutia používa pojem „is normally resident“, ktorého slovenským ekvivalentom je pojem „bydlisko“, avšak domnievame sa, že v danom prípade ide o chybný preklad a vhodným by v tomto smere aj s ohľadom na cieľ a kontext citovaného rámcového rozhodnutia mal byť pojem, ktorý je používaný vo francúzskej jazykovej verzii a jeho slovenský ekvivalent, ktorým je pojem „obvyklý pobyt“. Pojem bydlisko by sa mal v rámci vnútroštátnych predpisov používať ako slovenský ekvivalent vo vzťahu k pojmu „domicile“, ktorý je používaný v právnych aktoch Európskej únie v ich francúzskej jazykovej verzii. Okrem uvedeného treba pripomenúť, že pojem „bydlisko“ („domicile“) je pojmom, ktorý je možné vykladať v súlade s vnútroštátnym právom. Naproti tomu pojem „obvyklý pobyt“ je autonómnym pojmom únijskeho práva, ktorý podlieha výkladu, ktorý je oprávnený podávať výlučne Súdny dvor Európskej únie. Pri určovaní obvyklého pobytu je nevyhnutné, aby príslušný orgán najmä s ohľadom na povinnosť eurokonformného výkladu bral do úvahy okrem príslušnej judikatúry Súdneho dvora vo vzťahu k výkladu pojmu obvyklý pobyt, aj cieľ resp. účel príslušného právneho aktu Európskej únie, ktorý je prostredníctvom vnútroštátnej úpravy transponovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky. Uvedené ma relevanciu najmä vo vzťahu ku skutočnosti, že hoci je pojem obvyklý pobyt jednotne používaný v navrhovanej právnej úprave nemusí byť obsahovo totožný pri jednotlivých vnútroštátnych zákonoch. V tomto smere je preto potrebné aby príslušný orgán skúmal naplnenie pojmových znakov obvyklého pobytu jednotlivo resp. osobitne pre každý prípad a to vo svetle cieľa resp. účelu príslušného právneho aktu Európskej únie.

K bodu 2

Navrhuje sa aby miestna príslušnosť slovenských krajských súdov ako vykonávajúcich justičných orgánov v prípade konania o uznaní a výkone rozhodnutia o peňažnej sankcii, ktoré vydal súd štátu pôvodu, bola determinovaná kritériom trvalého pobytu dotknutej osoby, nakoľko kritérium obvyklého pobytu je smerodajné vo vzťahu k samotnému odovzdaniu rozhodnutia na uznanie a výkon a teda kritérium trvalého pobytu sa v ďalšom kroku javí ako vhodné na určenie príslušnosti konkrétneho súdu v Slovenskej republike.

K bodom 3 až 5

Na základe poznatkov vyplývajúcich z aplikačnej praxe sa navrhuje zmena znenia § 11, ktorý upravuje rozhodovanie o uznaní a výkone rozhodnutia o peňažnej sankcii, pričom

týmto sa v zmysle § 2 písm. a) rozumie právoplatné odsudzujúce rozhodnutie vydané pre trestný čin alebo pre protiprávne konanie týkajúce sa porušenia pravidiel cestnej premávky vydané súdom štátu pôvodu v trestnom konaní, alebo správnym orgánom štátu pôvodu, ak podľa právneho poriadku štátu pôvodu bolo proti tomuto rozhodnutiu možné podať opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje súd s právomocou v trestných veciach. Doposiaľ senát rozhodoval o uznaní a výkone oboch vyššie uvedených typoch rozhodnutia o peňažnej sankcii. Senát teda bez nariadenia hlavného pojednávania, verejného zasadnutia alebo neverejného zasadnutia, uznesením rozhodoval aj v prípade, ak ide o rozhodnutie o uznaní a výkone peňažnej sankcie, ktoré vydal správny orgán štátu pôvodu. Navrhuje sa, aby o tomto type rozhodnutia o peňažnej sankcii rozhodoval vyšší súdny úradník, nakoľko v danom prípade ide o uznávanie a výkon vo vzťahu k štandardným pokutám za dopravné priestupky, čo z vecného hľadiska nie je tak komplikovanou agendou, aby o nej mal rozhodovať výlučne sudca. Táto zmena má za cieľ taktiež prispieť k odbremeneniu sudcov. V nadväznosti na skutočnosť, že rozhodovať uznesením o tomto type rozhodnutia o peňažnej sankcii bude vyšší súdny úradník, navrhuje sa aby v súlade s čl. 142 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bola opravným prostriedkom proti uvedenému uzneseniu sťažnosť, ktorá bude mať odkladný účinok, pričom o takejto sťažnosti bude rozhodovať sudca. Proti rozhodnutiu sudcu o sťažnosti nie je prípustný opravný prostriedok, nakoľko je potrebné uvedomiť si, že samotná sťažnosť smeruje voči rozhodnutiu (vyššieho súdneho úradníka) o uznaní a výkone rozhodnutia o štandardných pokutách za dopravné priestupky, teda ide o rozhodnutie správnej povahy, ktoré nie je z kvalitatívneho hľadiska tak závažného charakteru, ako napr. súdne rozhodnutie vydané pre trestný čin. Na účely zabezpečenia súdneho prieskumu je teda v tomto prípade postačujúce aby o sťažnosti rozhodol sudca súdu toho istého stupňa bez možnosti podať ďalší opravný prostriedok voči tomuto rozhodnutiu sudcu, o ktorom by rozhodoval nadriadený súd, pričom uvedené je aj v záujme zabezpečenia rýchlosti konania.

K bodu 6

V nadväznosti na prijatie novej právnej úpravy § 11, ktorý sa týka určitých procesných otázok je nevyhnutné, aby bolo doplnené prechodné ustanovenie, ktoré upravuje vzťah novej právnej úpravy k doterajšej právnej úprave. V zmysle navrhovaného prechodného ustanovenia sa konania, ktoré boli začaté pred navrhovanou účinnosťou návrhu zákona (t. j. 1. január 2020) dokončia podľa predchádzajúcej právnej úpravy – t. j. právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2019.

K Čl. II

(zákon č. 549/2003 Z. z.)

Navrhovaná zmena reaguje na navrhovanú zmenu v čl. I, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby namiesto sudcu rozhodoval o uznaní a výkone rozhodnutia o peňažnej sankcii, ktoré vydal správny orgán štátu pôvodu, vyšší súdny úradník. V nadväznosti na uvedené je tak potrebné uskutočniť zmenu aj v zákone č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch, ktorý upravuje postavenie a činnosť súdnych úradníkov.

K Čl. III

(zákon č. 533/2011 Z. z.)

K bodu 1

Navrhuje sa vypustenie definície pojmu „obvyklý pobyt“, ktorý bol doposiaľ v zmysle § 3 písm. h) definovaný ako trvalý pobyt alebo prechodný pobyt. Takto formulovaná definícia nie je vhodná, nakoľko trvalý pobyt a prechodný pobyt majú v podmienkach Slovenskej republiky len evidenčný charakter, čo je v rozpore s výkladom pojmu „obvyklý pobyt“, ktorý vyplýva z právnych nástrojov Európskej únie, ako aj judikatúry Súdneho dvora Európskej únie. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že pojem „obvyklý pobyt“ je autonómnym pojmom práva Európskej únie a je potrebné mať na zreteli jeho autonómny charakter, ktorý tvorí prekážku pre podrobnejšiu úpravu vo vnútroštátnom práve. S ohľadom na uvedené je nežiaduce aby bol tento pojem podrobne definovaný vo vnútroštátnom práve, nakoľko uvedené by mohlo mať za následok ohrozenie jednotného výkladu a s tým spojenej jednotnej aplikácie práva Európskej únie. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie však vyplývajú vo vzťahu k pojmu „obvyklý pobyt“ viaceré spoločné znaky, pričom ide o skutkový koncept, nie právny. Pri určovaní obvyklého pobytu je potrebné zohľadniť, či ide o miesto, kde má dotknutá osoba ťažisko svojho života, svojich záujmov, a to s ohľadom na svoj rodinný, pracovný či sociálny život. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie taktiež vyplýva, že limitovanie obvyklého pobytu na zápis v registri (ako je tomu napr. v prípade trvalého pobytu) nie je možné, i keď by zákon ukladal povinnosť registrovať skutočný skutkový stav. Určenie obvyklého pobytu dotknutej osoby prináleží príslušnému súdu, a to na základe posúdenia a overenia výskytu znakov uvedených vyššie.

V nadväznosti na vyššie uvedené sa predkladateľ inšpiroval konceptom, ktorý je zavedený aj v Českej republike, ktorý taktiež v normatívnom texte príslušných právnych predpisov nedefinuje pojem „obvyklý pobyt“, avšak z rozhodovacej činnosti českých súdov je zrejmé, že tieto súdy napriek absencii definície nemajú problém pri aplikácii ustanovení, ktoré obsahujú pojem „obvyklý pobyt“. Z judikatúry českých súdov je zrejmé, že sa prikláňajú k judikatúre Súdneho dvora a pojem „obvyklý pobyt“ vykladajú ako miesto, kde sa osoba fakticky prevažne zdržiava, pričom v tomto mieste najmä vedie domácnosť a má zamestnanie, hoci toto miesto sa nemusí zhodovať s miestom trvalého pobytu. České súdy taktiež zdôrazňujú, že ide o faktický a nie právny pojem, ktorý nemožno za každých okolností stotožňovať s trvalým resp. iným oprávneným pobytom, ktoré majú skôr administratívnoprávnu povahu (resp. evidenčný charakter). Skutočnosť, že obvyklý pobyt je okrem iného vykladaný tak, že ide o miesto, kde sa osoba prevažne fakticky zdržiava nemôže sama o sebe bez ďalšej skutočnosti znamenať, že miesto, kde sa osoba zdržiava je vždy jej obvyklým pobytom. Z uvedeného je teda zrejmé, že nemožno stotožňovať „miesto, kde sa osoba fakticky zdržiava“ s pojmom „obvyklý pobyt“ (viď. napr. Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 11 Td 22/2017-7 zo dňa 18. mája 2017).

Sumarizujúc vyššie uvedené pri určovaní obvyklého pobytu vo všeobecnosti príslušný orgán berie do úvahy, aj skutočnosť či ide o miesto, kde sa osoba prevažne fakticky zdržiava avšak na tento účel zohľadní aj iné skutočnosti a to najmä existenciu osobných väzieb, spočívajúcich najmä v založení, vedení a súžití v domácnosti, rodinných väzieb, ďalej vlastníckeho práva alebo nájmu k nehnuteľnosti, hospodárskych väzieb, spočívajúcich najmä vo výkone podnikania alebo pracovnej činnosti a sociálnych väzieb dotknutej osoby na toto miesto. V každom prípade však pri posudzovaní reálneho výskytu spomenutých väzieb uprednostní tie z nich, ktoré majú spojitosť s účelom príslušného právneho nástroja Európskej únie, ktorý je do vnútroštátnym právnym predpisom transponovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky. V prípade zákona č. 533/2011 Z. z. bude ťažisko posudzovania na rodinných, sociálnych a osobných väzbách. Uvedené ma relevanciu aj vo vzťahu k skutočnosti, že hoci je pojem obvyklý pobyt jednotne používaný v navrhovanej právnej úprave nemusí byť obsahovo totožný pri jednotlivých vnútroštátnych zákonoch.

V tomto smere je preto potrebné aby príslušný orgán skúmal naplnenie pojmových znakov obvyklého pobytu jednotlivo resp. osobitne pre každý prípad a to vo svetle cieľa resp. účelu príslušného právneho aktu Európskej únie.

K bodu 2

S ohľadom na navrhovanú zmenu konceptu obvyklého pobytu sa navrhuje vypustenie podmienky zdržiavania sa na území Slovenskej republiky, nakoľko túto možno subsumovať pod splnenie podmienky existencie obvyklého pobytu a teda v normatívnom texte je nadbytočná.

K bodu 3

Navrhuje sa aby miestna príslušnosť okresných súdov ako vykonávajúcich justičných orgánov v prípade konania o uznaní a výkone rozhodnutia vydaného justičným orgánom štátu pôvodu, bola determinovaná na základe kritéria trvalého pobytu resp. posledného trvalého pobytu dotknutej osoby. Preukázanie obvyklého pobytu slúži predovšetkým na účely odovzdávania výkonu rozhodnutia justičného orgánu Slovenskej republiky do iného členského štátu a naopak, nie na účel určovania príslušnosti justičného orgánu v Slovenskej republike na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia. Aj vzhľadom k tomu, že tak európska legislatíva ako aj vnútroštátna legislatíva pripúšťa uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia aj v prípade, ak odsúdený trvalo žijúci v zahraničí sa zamýšľa vrátiť na územie Slovenskej republiky, určovanie príslušnosti by mohli sprevádzať výrazné ťažkosti a teda vhodným riešením je aplikovať ako rozhodujúce kritérium práve trvalý pobyt resp. posledný trvalý pobyt.

K bodu 4

V nadväznosti na navrhovanú zmenu právnej úpravy, ktorá sa týka určitých procesných otázok je nevyhnutné, aby bolo doplnené prechodné ustanovenie, ktoré upravuje vzťah novej právnej úpravy k doterajšej právnej úprave. V zmysle navrhovaného prechodného ustanovenia sa konania, ktoré boli začaté pred navrhovanou účinnosťou návrhu zákona (t. j. 1. január 2020) dokončia podľa predchádzajúcej právnej úpravy – t. j. právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2019.

K Čl. IV

(zákon č. 549/2011 Z. z.)

K bodu 1

Navrhuje sa vypustenie definície pojmu „obvyklý pobyt“, ktorý bol doposiaľ v zmysle § 3 písm. g) definovaný ako trvalý pobyt alebo prechodný pobyt. Takáto definícia je nevhodná, z dôvodov, ktoré bližšie uvádzame pri odôvodnení k čl. III. Ako už vyššie uvádzame, súd v každom prípade zohľadňuje aj účel príslušného právneho nástroja Európskej únie, ktorý je vnútroštátnym právnym predpisom transponovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky. V tejto súvislosti, v prípade aplikácie ustanovení zákona č. 549/2011 Z. z. tak príslušný orgán pri určovaní obvyklého pobytu berie do úvahy tie kritériá, ktoré sú relevantné pre naplnenie cieľa rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii, ktorým je uľahčenie sociálnej nápravy odsúdenej osoby.

To znamená, že v tomto prípade zohľadní najmä rodinné, pracovné a sociálne väzby odsúdenej osoby, t. j. miesto ťažiska jeho života. Uvedené ma relevanciu aj vo vzťahu ku skutočnosti, že hoci je pojem obvyklý pobyt jednotne používaný v navrhovanej právnej úprave nemusí byť obsahovo totožný pri jednotlivých vnútroštátnych zákonoch. V tomto smere je preto potrebné aby príslušný orgán skúmal naplnenie pojmových znakov obvyklého pobytu jednotlivo resp. osobitne pre každý prípad a to vo svetle cieľa resp. účelu príslušného právneho aktu Európskej únie.

K bodom 2 a 3

V nadväznosti na navrhovanú zmenu § 3 písm. g) sa navrhuje úprava kritérií pre uznanie a výkon rozhodnutia (v tomto prípade ide konkrétne o právoplatné odsudzujúce rozhodnutie pre trestný čin alebo iné právoplatné rozhodnutie vydané súdom štátu pôvodu v trestnom konaní, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody) podľa § 4 ods. 1 písm. a) a kritérií pre odovzdanie výkonu rozhodnutia podľa § 6 ods. 1 písm. a). Doposiaľ boli v citovaných ustanoveniach kritériá upravené alternatívnym spôsobom, tak že dotknutá osoba je štátnym občanom Slovenskej republiky a musela spĺňať podmienku obvyklého pobytu (nakolko za tento sa považoval trvalý alebo prechodný pobyt) alebo musela mať na území dotknutého štátu preukázateľné rodinné, sociálne alebo pracovné väzby, ktoré môžu prispieť k uľahčeniu jeho nápravy počas výkonu trestnej sankcie spojennej s odňatím slobody na území Slovenskej republiky. Takéto nastavenie kritérií nie je vhodné, nakolko aj s ohľadom na cieľ rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV, ktorým je uľahčenie sociálnej nápravy odsúdenej osoby – táto osoba má mať na dotknutú územie určité väzby. Existenciu takýchto väzieb však možno subsumovať priamo pod obsah pojmu „obvyklý pobyt“. S ohľadom na skutočnosť, že navrhovanou zmenou § 3 písm. g) sa odstraňuje nevhodná definícia, nie je potrebné aby boli kritériá stanovené alternatívne, nakolko splnenie kritéria obvyklého pobytu je v tomto smere postačujúce.

K bodom 4 a 5

Navrhuje sa aby miestna príslušnosť krajských súdov ako vykonávajúcich justičných orgánov v prípade konania o uznaní a výkone rozhodnutia, bola determinovaná na základe kritéria trvalého pobytu, prípadne posledného trvalého pobytu resp. miesta, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody. Pojem „obvyklý pobyt“ slúži predovšetkým na skúmanie podmienok na odovzdanie výkonu rozhodnutia alebo na prevzatie výkonu rozhodnutia, nie nevyhnutne na účel určovania miestnej príslušnosti slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky má dlhodobo ustálenú súdnu prax, že pre určenie príslušnosti na rozhodnutie je rozhodujúcou skutočnosťou, kde je odsúdený prihlásený k trvalému pobytu, pričom jeho skutočný pobyt a úmysel sa tu trvalo zdržiavať je na tento účel irelevantný (napríklad rozhodnutia vo veciach sp. zn. 6Ndt 6/2014 z 22. mája 2014, 2Ndt 16/2016 zo 16. augusta 2016, 7Ndc 5/2017 zo 7. júna 2017, 6Nds 9/2017 z 23. novembra 2017, 5Ndt 19/2018 z 25. júna 2018). Taktiež treba brať do úvahy skutočnosť, že ak by bola aj miesta príslušnosť slovenského súdu určená podľa kritéria obvyklého pobytu, tak v prípade, ak by podmienka obvyklého pobytu pre uznanie a výkon rozhodnutia nebola naplnená a bolo by nevyhnutné odmietnuť uznanie a výkon rozhodnutia, reálne by neexistoval v Slovenskej republike súd príslušný na vydanie tohto rozhodnutia. S ohľadom na uvedené sa tak javí ako vhodnejší práve navrhovaný koncept, kedy sa pre určenie príslušnosti konkrétneho slovenského súdu bude používať kritérium trvalého pobytu (resp. miesta, kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody). Zároveň sa dopĺňa druhá veta, ktorej cieľom je

zachovanie príslušnosti bez ohľadu na zmenu rozhodných skutočností, ktoré nastali až po začatí konania.

K bodu 6

V zmysle čl. 6 ods. 4 rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii: „Príslušný orgán štátu pôvodu oznámi odsúdenej osobe v jazyku, ktorému rozumie, že rozhodol o zaslaní rozsudku spolu s osvedčením prostredníctvom štandardného tlačiva oznámenia uvedeného v prílohe II. Ak sa odsúdená osoba nachádza vo vykonávajúcom štáte v čase tohto rozhodnutia, uvedené tlačivo sa zašle vykonávajúcemu štátu, ktorý zodpovedajúcim spôsobom o tom informuje túto osobu.“. S ohľadom na poznatky vyplývajúce z aplikačnej praxe sa v § 12 ods. 2 upravuje presný postup slovenského súdu, v prípade ak o odoslaní osvedčenia zo štátu pôvodu do Slovenskej republiky ako štátu výkonu, štát pôvodu neinformuje dotknutú osobu, pretože sa v čase vydania rozhodnutia o odovzdaní výkonu rozhodnutia nenachádzala na území štátu pôvodu, slovenský súd je povinný bezodkladne informovať dotknutú osobu o tejto skutočnosti.

K bodu 7

V nadväznosti na navrhovanú zmenu právnej úpravy, ktorá sa týka určitých procesných otázok je nevyhnutné, aby bolo doplnené prechodné ustanovenie, ktoré upravuje vzťah novej právnej úpravy k doterajšej právnej úprave. V zmysle navrhovaného prechodného ustanovenia sa konania, ktoré boli začaté pred navrhovanou účinnosťou návrhu zákona (t. j. 1. január 2020) dokončia podľa predchádzajúcej právnej úpravy – t. j. právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2019.

K Čl. V

(zákon č. 161/2013 Z. z.)

K bodu 1

Navrhuje sa vypustenie definície pojmu „obvyklý pobyt“, ktorý bol doposiaľ v zmysle § 2 písm. g) definovaný ako trvalý pobyt alebo prechodný pobyt. Takáto definícia je nevhodná, z dôvodov, ktoré bližšie uvádzame pri odôvodnení k čl. III, pričom príslušné súdy by obvyklý pobyt mali určovať spôsobom, ktorý špecifikujeme v odôvodnení k čl. III, s dôrazom na osobné, rodinné a sociálne väzby dotknutej osoby. Uvedené ma relevanciu aj vo vzťahu k skutočnosti, že hoci je pojem obvyklý pobyt jednotne používaný v navrhovanej právnej úprave nemusí byť obsahovo totožný pri jednotlivých vnútroštátnych zákonoch. V tomto smere je preto potrebné aby príslušný orgán skúmal naplnenie pojmových znakov obvyklého pobytu jednotlivo resp. osobitne pre každý prípad a to vo svetle cieľa resp. účelu príslušného právneho aktu Európskej únie.

K bodu 2

Navrhuje aby miestna príslušnosť okresných súdov ako vykonávajúcich justičných orgánov v prípade konania o uznaní a výkone rozhodnutia o opatreniach dohľadu, bola

determinovaná na základe kritéria trvalého pobytu, resp. posledného trvalého pobytu dotknutej osoby. Ide tak o jednoznačné odlíšenie účelu pojmu „obvyklý pobyt“, ktorý slúži len na posúdenie dôvodnosti uznania a výkonu rozhodnutia justičného orgánu iného členského štátu o opatreniach dohľadu.

K bodom 3 a 4

V nadväznosti na navrhovanú zmenu právnej úpravy, ktorá sa týka určitých procesných otázok je nevyhnutné, aby bolo doplnené prechodné ustanovenie, ktoré upravuje vzťah novej právnej úpravy k doterajšej právnej úprave. V zmysle navrhovaného prechodného ustanovenia sa konania, ktoré boli začaté pred navrhovanou účinnosťou návrhu zákona (t. j. 1. január 2020) dokončia podľa predchádzajúcej právnej úpravy – t. j. právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2019.

K Čl. VI

(zákon č. 316/2016 Z. z.)

K bodu 1

Navrhuje sa vypustenie definície pojmu „obvyklý pobyt“, ktorý bol doposiaľ v zmysle § 2 písm. g) definovaný ako trvalý pobyt alebo prechodný pobyt. Takáto definícia je nevhodná, z dôvodov, ktoré bližšie uvádzame pri odôvodnení k čl. III, pričom príslušné súdy by obvyklý pobyt mali určovať spôsobom, ktorý špecifikujeme v odôvodnení k čl. III. V tomto prípade je však potrebné mať na zreteli, že zákon č. 316/2016 Z. z. predstavuje transpozíciu rámcového rozhodnutia Rady č. 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu v znení Rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 o zmene a doplnení rámcových rozhodnutí 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV a 2008/947/SVV a o posilnení procesných práv osôb, podpore uplatňovania zásady vzájomného uznávania, pokiaľ ide o rozhodnutia vydané v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní (na rozdiel od iných právnych nástrojov Európskej únie z trestnej oblasti, ktoré sa viažu k obmedzeniu osobnej slobody, ako napr. rámcové rozhodnutie Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody). Z uvedeného je zrejmé, že príslušný orgán bude pri určovaní obvyklého pobytu brať do úvahy najmä tie kritériá, ktoré majú takpovediac majetkový charakter, t. j. vlastnícke právo alebo nájom k nehnuteľnosti, pracovné a hospodárske väzby, spočívajúce najmä vo výkone podnikania alebo pracovnej činnosti. Uvedené má relevanciu aj vo vzťahu k skutočnosti, že hoci je pojem obvyklý pobyt jednotne používaný v navrhovanej právnej úprave nemusí byť obsahovo totožný pri jednotlivých vnútroštátnych zákonoch. V tomto smere je preto potrebné aby príslušný orgán skúmal naplnenie pojmových znakov obvyklého pobytu jednotlivo resp. osobitne pre každý prípad a to vo svetle cieľa resp. účelu príslušného právneho aktu Európskej únie.

K bodu 2

Navrhuje sa aby miestna príslušnosť okresných súdov ako vykonávajúcich justičných orgánov v prípade konania o uznaní a výkone majetkového rozhodnutia bola determinovaná v prípade fyzických osôb na základe kritéria trvalého pobytu. Preukázanie obvyklého pobytu odsúdeného slúži predovšetkým na účely odovzdávania výkonu rozhodnutia justičného orgánu Slovenskej republiky do iného členského štátu a naopak, nie na účel určovania

príslušnosti justičného orgánu v Slovenskej republike na konanie o uznaní a výkone majetkového rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu je tak v prípade fyzických osôb vhodnejším riešením, ak bude určujúcim kritériom pre miestnu príslušnosť slovenského súdu práve trvalý pobyt dotknutej fyzickej osoby.

K bodu 3

V nadväznosti na navrhovanú zmenu právnej úpravy, ktorá sa týka určitých procesných otázok je nevyhnutné, aby bolo doplnené prechodné ustanovenie, ktoré upravuje vzťah novej právnej úpravy k doterajšej právnej úprave. V zmysle navrhovaného prechodného ustanovenia sa konania, ktoré boli začaté pred navrhovanou účinnosťou návrhu zákona (t. j. 1. január 2020) dokončia podľa predchádzajúcej právnej úpravy – t. j. právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2019.

K Čl. VII (účinnosť)

Po zohľadnení dĺžky legislatívneho procesu a potrebnej legisvakancie sa navrhuje účinnosť od 1. januára 2020.